

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiae Gallicanae, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

III. Divisionem Noviomensis episcopatus invito Ludovico Rege fieri non debere scripsit Ivo ad Paschalem. Jus divionis decernendæ spectabat ad Pontidicem; sed consensus Regis necessarius, ut ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

rimum refragante. Quod hodie appellatio- nis formulis perageretur. *Sed reclamante Cu- ria*, inquit Ivo, *plenariam pacem impetrare ne- qui- vimus, nisi predictus Metropolitanus per ma- num & sacramentum eam fidelitatem Regi face- ret quam predecessores suis Regibus Francorum antea fecerant omnes Remenses Archiepiscopi & ceteri regni Francorum quamlibet religiosi & san- cti Episcopi. Quod persuadentibus & impellentibus totius Curie optimatibus, etsi propter manda- torum rigorem minus licebat, factum est tamen, quia Ecclesie paci & fraternae dilectioni sic ex- pediebat.* Hæc petita sunt ex epistola Ivonis ad Paschalem I. quem demulcere conatur, prudenter docens in iis quæ non sunt prohi- bita æternâ lege, sed tantum à Præfulibus libertati acquirendæ consulentibus, dispen- satione utendum esse, summumque jus re- mittendum; monente Augustino, ubi po- pulorum strages jacent, detrahendum esse aliquid canonum severitati, ut majoribus morbis sanandis caritas sincera subveniat. Mox subdit: *Consulendo & rogando monemus ut ibi consilij & pietatis studeatis visceribus abundare ubi fas non est debitam fortitudinem exercere.* Ivonis consilium non solum in ne- gotio Gervasij, sed etiam in simili specie quæ in Anglia emerfit, secutus est Summus Pontifex. Cum enim acriter inter se con- tenderent Anselmus Cantuariensis & Hen- ricus II. Anglorum Rex, ita ut ille homi- nium Regi facere aut sine mora regno exce- dere juberetur, Paschali Summo Pontifice consulto, qui literis suis hominij præstatio- nem interdicebat, in hæc verba prorupit Henricus, teste Willelmo Malmesburiensi: *Quid ad me de literis Apostolici? Iura regni mei nolo amittere.* Et tandem jus suum retinendo consensum Pontificis elicit; ut alibi testa- tur idem Malmesburiensis.

II. Eiusdem Ludovici Regis in confer- vandis magistratum suorum juribus con- stantiam recenset Ivo; quamvis eam in fa- cti specie proposita improbet. Clerici Car- notenses à Paschali II. decretum impetra- runt, quo Præpositis regis vetabatur ne ab Ecclesiasticis pauperibus præstationes ali- quas exigerent. Præpositi verò Regi *sugges- serunt ad diminutionem sui regni hoc privile- gium factum esse.* Quam rationem tenuerit Ludovicus ut juribus suis prospiceret adver- sus novum rescriptum, docet, licet indignans, Ivo in epistola ad Paschalem: *Isti enim ad hoc Regem seduxerunt, quomodo voluerunt, ut minaces literas adversus Clerum mihi mitte- ret, continentes eum minis quòd bona Clericorum sibi accepturus sit, ubicunque poterit, nisi privi- legium vestrum destruat, & rapacitas Præposi- torum in pace concedatur.* Præpositis nullam

fieri injuriam ex eo contendebat Ivo quòd non antiqua jura ab eis auferrentur, sed no- vis & illicitis exactionibus obviam iretur, ut ipse scripsit ad Regem: *Non enim minuitur aliquid de jure Præpositorum vel aufertur, sed apostolica auctoritate interdicitur eis illicite an- garia & pauperum vexationes, quas non tantum Clericis sed nec laicis licet exercere vel exigere.* Quod veritum fuisse ait à Papa sub anathe- matis vinculo, idque à se inconsulto Apo- stolico mutari non posse. Rogat Regem ut pacem cum Ecclesia colat; testaturque se nihil de jure Præpositorum minuere velle, *ubi eis justitia & quieta possessio legitime poterit suffragari.* Petit inducias à Rege, ut Legatis Ecclesiæ Carnotensis liberum sit adire se- dem apostolicam, cujus mandato, Regis desiderio, *remota pauperum oppressione possit fieri satis.* Ivo literis ad Paschalem datis, tan- tum abest ut Præpositis faverit, quin potius eos anathemate plecti petiverit. Quis fuerit hujus controversiæ eventus, nos later. Id tantum certum est, Regem bonorum capio- ne coercere voluisse Clericos Carnotenses, si rescripto Pontificis adversus magistra- tum jura uterentur. Fortasse Præpositi reg- gij Clericos egentes concutiebant; sed animadversio ad Regem omnino pertine- bat, nec excommunicationi erat locus, præ- cipue cum de crimine dubitaretur, & quod Clerici de rapina damnabant, Præpositi in- ter salaria recenserent.

III. Quantopere de regni dignitate tuen- da sollicitus esset idem Rex Ludovicus, col- ligere licet ex Ivone, qui Paschalem dissua- det ne petitioni Tornacensium Clericorum det locum. Poscebant divisionem No- vionensis episcopatus, cum quo jam à tempo- re B. Medardi, ante quadringentos annos, Tornacensis episcopatus in unam cathedram coaluerat. Videri sibi & ceteris Episcopis Gallicanis ait Ivo vetustatem non esse convellendam; præcipue cum non adeo lauti essent illius Ecclesiæ redditus ut duobus Episcopis sufficere possent, & *dignitas episcopalis his diebus paupertatem ferre non valeat.* Sed præcipuam rationem perit à Regis ani- mo; quem hac divisione adeo lædendum prædicat, ut schisma in Galliis hoc Pascha- lis facto provocatum iri non dubitet. *Nec in hoc resistimus*, inquit, *quin possit sedes aposto- lica parochiarum amplitudinem minorare, aut brevitate dilatare, si utilitas populi Dei ita exigat, & nullum inde schisma contingat.* Ostendit deinde fovendam potius Regis benevolentiam quàm aliqua subreptione vio- landam. Ceterum quid schifinatis nomine intelligat, docuimus capite octavo. Nempe significatum voluit Ivo, etsi divisionis de-

Vide secundam præstationem Mag- ca. f. 31.

Vide supra lib. 1. c. 11. §. 2.

Ivo ep. 278.

H h

Willelm. Mal- m. de Gest. Henr. II. l. 1.

Idem Malin. l. 1.

Ivo ep. 271.

cernendæ auctoritas esset penes Pontificem, tentari tamen invito Principe non debere, qui refragatione sua & dissidio executionem impediret. Ius autem dissentendi ex duplici capite Regi competebar, tum jure tuitionis, ne vetus consuetudo & status inveteratus Ecclesiarum illo invito mutaretur, tum pleno jure regio, cùm fines dioceseon & reditus Ecclesiarum regiæ jurisdictioni æquè subsint ac jura ordinationum huic vel illi Ecclesiæ assignandarum solam jurisdictionem ecclesiasticam respiciunt. Quæ adducta sunt libro secundo capite octavo & Concilio Chalcedonensi manifestum faciunt regium decretum his dissectionibus esse necessarium. Idque confirmari potest ex restitutione archiepiscopatus primæ Iustinianæ, quæ Iustiniani & Vigilij Papæ constitutionibus debetur. Eòque referri possunt exempla Regum nostrorum dicti libri 11. cap. 1x. prolata, qui novos episcopatus dum constitui decernunt, etsi plenum jus in his rebus non obtineant, satis tamen docent hoc negotium iis inconsultis confici non debere; præsertim cùm ad eos jus electionis agendæ aut confirmandæ & specialis episcopatum tuitio & *Mundeburde* pertinerent. Vnde novus ille Aristenensis episcopatus in gratiam Monderici è Rutenensi decifus est, favente Sigiberto Rege, ut testatur Gregorius Turonensis.

Vide secundam
Præfationem Mar-
ex f. 12.

Greg. Turon. 1. 1.
c. 1. 26.

Concil. Lucen-
an. 149.

Concil. Emerit.
c. 8.

Stephanus Tor-
bas. ep. 126.

In Hispaniis, Gallæcia in duas provincias à Synodo Lucensi, juxta Theodemiri Suevorum Regis desiderium, tributa est; ita ut nova metropolitana sedes apud Lucum sit constituta, aliquot episcopatibus ex antiqua Bracaræ metropoli recisis, & novis excitatis Receswinthus Rex Gothorum Lusitanæ sedes, *synodi judicio, & decreto suo*, antiquæ metropoli Emeritæ restituit, ut testatur disertis verbis Concilium Emeritense.

IV. Quare non absque manifesta ratione conquerebatur Philippus Augustus Rex Francorum apud Lucium III. de consilio quod inierat ornandæ Dolensis Ecclesiæ in minori Britannia, metropolitana dignitate, qua frueretur in ceteros Britannia Episcopos. quod in perniciem Turonensis Ecclesiæ cedebat. Hæc sunt Philippi verba in epistola ad Lucium: *In lesione Turonensis Ecclesiæ, quæ tempore patrum nostrorum integram Metropolitanam jurisdictionem in tota minori Britannia obtinuit, regnum nostrum turpiter immuere ac mutilare contendit Ecclesia Romana, coronam de capite nostro dejicere, frangere, & pedibus conculcare. Quid enim aliud est Archiepiscopum in eadem provincia contra Metropolitanam suam & integritatem regni nostri erigere velle, quàm ab hereditate patrum nostrorum nos san-*

quam imbecilles, resistere non valentes, ejicere, & fugare? Videat Dominus, & judicet, quia si processerit factum istud, minus amodo vos assimabimus patrem quàm vitricum, minus nos sentietis filium quàm privignum. Deinde belli gravissimi, quod inter Francos & Britones exoriturum erat, causam in Lucium refundit. Itaque more decessorum suorum rata non habuit quæ à Pontifice ad regiæ dignitatis & jurium regni imminutionem decerni timebantur. Alia ratione in eadem controversia se gesserat Nicolaus I. qui Salomoni Duci Britannorum scripserat sedem Turonicam ab Episcopis Britannia colendam; tum si qua superesset controversia de metropoli Britannia, pace inter Carolum Calvum & Salomonem restituta, à Rege ipso & à Duce perspicui posse.

V. Bonifacius VIII. primus in Gallia tentasse videtur episcopatum dissectiones inconsultis Regibus nostris, Appamiarum monasterio in Ecclesiam cathedrali erecto, cujus diocesim è parocciis aliquot ab Ecclesia Tolosana distractis composuit anno millesimo ducentesimo nonagesimo quinto. Quæ de re graviter conquectus est Philippus V. Francorum Rex, ut observavit Nicolaus Gillius. Itaque tandem coactus est Bonifacius contendere à Rege literis ad eum datis anno MCCXC VII. ut executionem Archiepiscopo Narbonensi commissam non sineret per regios ministros impediri. Quare existimandum non est Ioannem XXI. paucis annis interjectis Tolosanam Ecclesiam in metropolitanam dignitatem subvexisse, & quamplurimis parocciis detractis imminuisse, ut novos episcopatus illi subdendos excitaret, si consensu Regis destitutus fuisset, etsi ejus non meminert in Bullis suis. Posteri cautiore effecti consensum Regis Bullis adscribi obtinuerunt, ne quis superesset cavillandi locus. Itaque translatio episcopatus Magalonensis in urbem Montispessulani à Paulo III. decreta fuit urgente Rege Francisco, ut testatum faciunt Bullæ pontificiæ editæ an. MDXXXVI. quæ literis deinde regiis confirmatæ sunt. Urbis regiæ Parisiorum datum ut episcopalis sedes in archiepiscopalem eveheretur; sed iisdem solemnibus servatis. Vnde quæ tentata fuerat literis pontificiis absque Regis consensu episcopatum Grassensis & Venciensis in Provincia unio, Decreto Sanctioris Consistorij rescissa fuit anno millesimo sexcentesimo primo. Et impedita quam Nanceij fieri procurabat Dux Lotharingæ nova episcopatus erectio, in detrimentum diocesis Tullensis, refragante illustrissimo Cardinali Ossato, & injuriam quæ regno fieret apud Pontificem non dissimulante.

Nicolaus ep. ad
Salomonem
861.

Nicol. Gillius
Annot. Franc.
Annal. Franc.

Vide T. 1. 1. 100
Eccles. Gall.
p. 14.